

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az uniós áttelepítési keret létrehozásáról, valamint az 516/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

(COM(2016) 468 final – 2016/0225 COD)

(2017/C 125/05)

Előadó: **Christian MOOS**

Felkérés:	az Európai Unió Tanácsa, 2016. 09. 07. Európai Parlament, 2016. 09. 12.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós pol- gárság” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2017. 01. 10.
Elfogadás a plenáris ülésen	2017. 01. 25.
Plenáris ülés száma:	522.
A szavazás eredménye:	177/8/9
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

Az EGSZB

1.1. egy ténylegesen közös, az európai értékekre tekintettel lévő menekültügyi politika mellett foglal állást. Üdvözli egy uniós áttelepítési keret létrehozását;

1.2. arra kéri az Uniót, hogy nagyobb felelősséget vállaljon a nemzetközi védelemre szorulókat illetően, az eddigieknél nagyobb erőfeszítéseket tegyen a befogadás terén, valamint nagyobb szolidaritást mutasson a menekültkérdésben harmadik országokkal, de olyan uniós tagállamokkal is, mint Görögország;

1.3. hangsúlyozza azt a követelést, hogy a tagállamokban szilárd integrációs rendszereket építsenek ki;

1.4. kéri, hogy az áttelepítés közös kritériumai elsősorban az érintettek kiszolgáltatottságának megfelelően kerüljenek meghatározásra – ne pedig csupán a harmadik ország menekültügyi kérdésekben való hatékony együttműködése alapján –, valamint mentesek legyenek a hátrányos megkülönböztetéstől;

1.5. az „első menedéket nyújtó ország” és a „biztonságos harmadik ország” fogalmát tisztázandónak tartja az érintett harmadik országok és régiók jelenlegi bizonytalan és instabil helyzete miatt. Véleménye szerint az EU–Törökország nyilatkozat rendkívül fontos a jelenlegi helyzetben. Az EU-nak és Törökországnak is érdeke, hogy végrehajtása során nyomon kövessék az emberi jogok helyzetét;

1.6. kéri, hogy az áttelepítési programot válasszák külön az olyan partnerségi megállapodásoktól, amelyek arra irányulnak, hogy a harmadik országokat a menekültáram visszafogására ösztönözzék, mivel ez a nemzetközi jog figyelmen kívül hagyásának és az alapjogok sérelmének veszélyével jár. Hangsúlyozza, hogy sem a harmadik országokkal kötött partnerségek keretében hozott intézkedéseket, sem általában a fejlesztési segílyt nem szabad kiutasítási vagy harmadik országokkal kötendő hasonló együttműködési megállapodásokhoz kötni;

1.7. kéri, hogy az UNHCR kulcsszerepet kapjon az áttelepítendő harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalanok azonosításában, és vitatja az olyan előjogokat, melyek harmadik országok számára lehetővé teszik a válogatást;

1.8. üdvözlí a nők, valamint a gyermekek és fiatalokúak kiszolgáltatott helyzetének kiemelését, a „társadalmi vagy gazdasági tekintetben kiszolgáltatott személyek” kategóriát azonban vitathatónak tartja. Az Európai Bizottság javaslatában összekeverednek a különféle legális belépési módok, így általánosan fennáll az a veszély, hogy ez az áttelepítések minőségének és mennyiségének rovására megy;

1.9. az 1951-es genfi egyezményre való tekintettel kifogásolja, hogy általánosan kizárják az eljárásból azokat a személyeket, akik az áttelepítést megelőző öt évben jogellenesen léptek be a tagállamok területére, jogellenesen tartózkodtak ott, vagy jogellenes belépést kíséreltek meg, valamint azokat a személyeket is, akiket a tagállamok az áttelepítést megelőző öt évben elutasítottak, bár egyébként megfelelnek a jogosultsági kritériumoknak;

1.10. hangsúlyozza, hogy a menedékhez való jogot nem érinthetik hátrányosan az áttelepítések. Általánosan biztosítani kell az alapjogok érvényesülését a genfi egyezménynek, az Európai Unió Alapjogi Chartájának és az az emberi jogok európai egyezményének (EJEE) megfelelően;

1.11. amellet foglal állást, hogy az áttelepítendő személyek évenkénti számának meghatározásánál ambiciózus célokat tűzzenek ki, és ajánlja, hogy a Magas Szintű Áttelepítési Bizottság által meghatározandó létszámot minimumnak tekintsék;

1.12. elvárja, hogy részt vehessen a létrehozandó Magas Szintű Áttelepítési Bizottságban;

1.13. ajánlja, hogy az UNHCR is állandó résztvevője legyen a Magas Szintű Áttelepítési Bizottságnak. Az Európai Bizottság javaslatában általánosságban véve nem egyértelmű, hogy hogyan, milyen eljárásokkal azonosítják – az UNHCR vagy a tagállamok – a nemzetközi védelemre szorulókat, valamint milyen szerepet tölt majd be ezekben az eljárásokban az EU Menekültügyi Ügynöksége;

1.14. amellet foglal állást, hogy vizsgáljanak meg a kanadai „Private Sponsorship Program” példáját követő kiegészítő alternatív befogadási és finanszírozási programokat⁽¹⁾. Az uniós áttelepítési keret általánosan profitálhat egy olyan háromoldalú megközelítés intézményesítéséből, amely magában foglalja a tagállamokat, az UNHCR-t és magán- vagy civil társadalmi szereplőket. Ennek azonban nem szabad hátrányosan befolyásolnia az áttelepítés minőségét és mennyiségét. A tagállamoktól annak biztosítását kéri, hogy a civil társadalmat megfelelően tájékoztassák az áttelepítési tervekről, és támogatassák őket a folyamatban való részvételük előmozdítása érdekében;

1.15. ajánlja, hogy az EU és tagállamai nagyobb intézményes jelenlétet biztosítsanak a különösen nagy nyomás alatt lévő származási és tranzitországokban, és a befogadásra és védelemre irányuló helyi szintű kapacitások kiépítése révén tehermentesítsék őket.

2. A javaslat egyes rendelkezéseinek értékelése

2.1. Uniós áttelepítési keret

2.1.1. Az EGSZB üdvözlí a nemzetközi védelemre szoruló áttelepítését az Unióban. Az Európai migrációs stratégia című véleményében⁽²⁾ írottakhoz hasonlóan az EGSZB ismét hangsúlyozza azt a követelést, hogy az áttelepítéssel párhuzamosan szilárd integrációs rendszereket építsenek ki a tagállamokban, valamint tegyék lehetővé a munkaerőpiaci hozzáférést, a képzések elismerését és a szakmai és nyelvi képzést.

2.1.2. Az EGSZB támogatja az áttelepített személyek korai, hatékony és eredményes integrációja érdekében hozott intézkedéseket a 2016. június 7-én előterjesztett, *a harmadik országbeli állampolgárok integrációjára vonatkozó cselekvési terv*⁽³⁾ keretében. Ezek az intézkedések azonban ellentétben állnak a kiegészítő védelmi státusszal, mivel a tagállamoknak újból felül kell vizsgálniuk a személyek védelmi státuszát, és ennek során esetleg nem ismerik el, hogy e személyek menekültek. Ezáltal nemzetközi védelemre szoruló személyeket a kiutasítás, illetve a harmadik országba vagy származási országába történő kitoloncolás veszélye fenyegethet.

⁽¹⁾ <http://www.cic.gc.ca/english/resources/publications/ref-sponsor/>

⁽²⁾ HL C 71., 2016.2.24., 46. o.

⁽³⁾ COM(2016) 377 final

2.2. Azon régiók vagy harmadik országok, ahonnan áttelepítésre kerül sor

2.2.1. Az EGSZB üdvözlí, hogy a 7. és 8. cikk rugalmasságot biztosít a közös kritériumok meghatározásához azon régiók vagy harmadik országok kiválasztását illetően, ahonnan áttelepítésre kerül sor. E kritériumoknak azonban nem szabad túl kizáró jellegűnek lenniük, és nem az adott harmadik ország vagy régió migrációs és menekültügyi téren folytatott hatékony együttműködésének minőségétől kell függeniük, hanem attól, hogy a személyek mennyire szorulnak védelemre. Az EGSZB elutasít bármely, a menekülési útvonal vagy származási ország alapján, valamint etnikai vagy vallási alapon történő hátrányos megkülönböztetést (ld. a menekültek helyzetére vonatkozó genfi egyezmény 3. cikkét).

2.2.2. Azon feltételek megteremtését illetően, amelyek lehetővé teszik „az első menedéket nyújtó ország” és a „biztonságos harmadik ország” fogalmának alkalmazását a menedékkérők visszatérésére vonatkozóan, az EGSZB már a *biztonságos származási országok közös uniós jegyzékének létrehozásáról* szóló véleményében⁽⁴⁾ említette, hogy egy teljes körű jegyzék létrehozása még túl korai, és hogy a biztonságos származási országok jegyzékéről végső soron olyan közös kritériumok alapján kell megállapodni, mint amilyeneket a 2013/32/EU irányelv határoz meg, valamint hogy egy ország értékeléséhez konkrét, a gyakorlaton alapuló, pontos mutatókat kell alkalmazni, melyek forrása főként az UNHCR, az EASO, az Európa Tanács, az Emberi Jogok Európai Bírósága és más emberi jogi szervezetek. Az EGSZB arra figyelmeztet, hogy ezek a koncepciók semmiféleképpen sem alkalmazhatók olyan országok esetében, amelyekben az emberi jogok és a jogállami elvek elleni vétségekre kerül sor. Ezenfelül egy harmadik állam csak akkor tekinthető biztonságosnak, ha garantáltan tiszteletben tartja a visszaküldés tilalmának elvét, és teljes körűen elismerte és végrehajtja a genfi egyezményt, a menekültek jogállásáról szóló 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvet és más releváns megállapodásokat.

2.2.3. Az EGSZB szerint azonban az Unió ezekkel a partnerségekkel a menekültproblémát és a védelmet kereső személyek iránti felelősséget harmadik országokra próbálja áthárítani, és anyagi ösztönzők segítségével akarja rábírti őket arra, hogy külső határaikon tartóztassák fel a védelemre szorulókat. Ebben az értelemben megkérdőjelezendő a tagállamok területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek új egyezményekben megerősített visszafogadása is. A menekültek létszámának csökkentésére irányuló erőfeszítések annak veszélyét hordozzák, hogy a harmadik országok a Chartában, a genfi egyezményben és az EJEE-ben rögzített visszaküldési tilalmat figyelmen kívül hagyva feltartóztatják, elutasítják vagy kitoloncolják a határaikhoz újonnan érkező menedékkérőket. Az EGSZB ezért kéri a nemzetközi jog elveinek szigorú alkalmazását és hatékony ellenőrzési mechanizmusok létrehozását.

2.3. Kritériumok azon régiók vagy harmadik országok meghatározásához, ahonnan áttelepítésre kerül sor (4. cikk)

2.3.1. Az EGSZB azt kéri, hogy az áttelepítési programot válasszák el a partnerségi megállapodásoktól, ezért a 4. cikk a) pontjának második félmondata („és e személyek esetleges továbbutazása a tagállamok területe felé”) törlendő. Az EGSZB szerint a 4. cikk c) és d) pontjában szereplő kritériumok (az iii. alpont kivételével) kétségbe vonják a menedékhez való jogot és a visszaküldés tilalmának elvét a Charta 18. és 19. cikke szerint, ezért szintén törlendőek.

2.3.2. Az EGSZB az UNHCR-rel egyetértve azt kéri, hogy a visszavételi intézkedések esetében annak biztosítását is elvárják, hogy a harmadik ország vagy a régió teljes mértékben elismerte és alkalmazza a genfi egyezményt, hogy garantálva legyen egy olyan eljárásról való hozzáférés, melynek keretében a védelem iránti kérelmet a genfi egyezménynek megfelelően vizsgálják meg.

2.3.3. Az EGSZB aggodalommal állapítja meg, hogy az EU–Törökország nyilatkozatban foglalt visszaküldési mechanizmus révén a hotspotok fogva tartó intézménnyé válhatnak. Ez sértené a szabadsághoz való jogot és az önkényes fogva tartástól való védelmet (EJEE 5. cikk, Charta 6. cikk). Az EGSZB ezért aggodalmának ad hangot az EU–Törökország nyilatkozat keretében történő őrizetbe vételeket és visszaküldéseket illetően, és úgy véli, hogy a jelenlegi visszaküldési mechanizmusokat sürgősen felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy megfelelő védelmet biztosítsanak ebben a nyilatkozatban és az új partnerségi megállapodásokban is.

2.3.4. Az EGSZB alapvetően üdvözlí a diplomáciai kapcsolatok fokozását, valamint az olyan pénzügyi és technikai intézkedéseket a harmadik országokkal való partnerségek keretében, mint a nemzetközi védelemre szoruló személyek befogadására és védelmére irányuló helyi szintű kapacitások kiépítése, amelyek a harmadik országokban és régiókban a menekültprobléma megoldását szolgálják. Ezeknek összeegyeztethetőnek kell lenniük a genfi egyezményvel, az EJEE-vel és a Chartával. Az áttelepítési intézkedéseket és általában a fejlesztési segílyt nem szabad kiutasítási vagy harmadik országokkal kötendő hasonló együttműködési megállapodásokhoz kötni, mivel ezek ellentmondanak ezen intézkedések humanitárius céljának.

⁽⁴⁾ HL C 71., 2016.2.24., 82.o.

2.4. **Jogosultsági feltételek (5. cikk)**

2.4.1. Az EGSZB üdvözlí a nők és lányok, valamint a gyerekek és fiatalok, köztük a kísérő nélküli kiskorúak kiszolgáltatott helyzetének kiemelését, valamint a családi kapcsolatokkal rendelkező személyek felvételét a klasszikus áttelepítési kategóriák kiegészítéseként. Az EGSZB különösen a családok egységére való tekintettel helyesli, hogy a testvéreket is családtagoknak tekintik. Ezeket a feltételeket azonban csak akkor szabad alkalmazni, ha a cél elérése a jelenlegi családintegrációs intézkedések, például a családok egyesítéséről szóló 2003-as irányelv révén nem lehetséges. Az EGSZB hangsúlyozza az egyenlőség és a diszkriminációmentesség elvének betartását, amit az a), b), c) és d) pontok sérelme nélkül is biztosítani kell.

2.4.2. Vitathatónak tartja azonban e kategóriáknak a „társadalmi vagy gazdasági tekintetben kiszolgáltatott személyekkel” való kibővítését, ha ennek kapcsán olyan személyekről van szó, akik alacsony jövedelemmel, alacsony presztízsű szakmai pozícióval vagy alacsony szintű iskolai képzettséggel stb. rendelkeznek. Ez a kategória nem igényel védelmet a genfi egyezmény értelmében, és a nemzetközi védelmet igénylők hátrányos megkülönböztetéséhez vezethet. Ehhez azonban mindenképpen más legális belépési módokat és intézkedéseket kell létrehozni, amelyek a társadalmi-gazdasági tekintetben kiszolgáltatott személyek részére szükséges védelemhez igazodnak.

2.4.3. Az EGSZB általánosságban sürgeti, hogy vegyék át az UNHCR már régóta létező jogosultsági kritériumait, és ezzel erősítsék meg az UNHCR-nek a nemzetközi védelemre szoruló azonosításában betöltött központi szerepét.

2.5. **Kizárási okok (6. cikk)**

2.5.1. Az EGSZB elutasítja a személyek általános kizárását a 6. cikk (1) bekezdésének d) és f) pontja alapján, mivel ezek ellentmondásban állnak a menedékhez való alapvető joggal. Mindkét pont törlendő a menedék intézménye integritásának és hitelességének megőrzése érdekében.

2.5.2. Ezenkívül biztosítani kell, hogy a 6. cikk (1) bekezdése c) pontjának alkalmazására csak az arányosság elvének megfelelően kerüljön sor. Emellett az egyes országok különböző jogi keretei vagy értelmezése alapján a jogosultsági és a kizárási okok esetében is el kell tekinteni az olyan homályos fogalmaktól és mondatoktól, mint a 6. cikk (1) bekezdés a) pontjának ii. alpontjában szereplő „súlyos bűncselekményt követtek el”, vagy konkretizálni kell ezeket.

2.5.3. A lehetséges kizárási ok esetében (6. cikk (2) bekezdés), mely alapján a tagállamok megtagadhatják azon harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek áttelepítését, akik esetében a 6. cikk (1) bekezdésének a) vagy b) pontjában foglalt kizárási okok egyike „prima facie” fennáll, egyértelmű és igazolható bizonyítékoknak kell fennállniuk, máskülönben ezt a rendelkezést törölni kell. Ha csak feltételezésről van szó, akkor a tagállam vét a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve ellen.

2.6. **Áttelepítési terv és célzott áttelepítési programok (7. és 8. cikk)**

2.6.1. Az EGSZB üdvözlí, hogy rugalmasan lehet reagálni a migrációs áramlatok fluktuációjára és a nemzetközi helyzet változásaira. Az UNHCR-rel és más civil társadalmi szervezetekkel⁽⁵⁾ összhangban azt kéri azonban, hogy az áttelepítendő személyek számát a 7. cikktől eltérően mindenképpen minimális létszámként határozzák meg, valamint hogy az előrelátható áttelepítési igény megállapításához az UNHCR éves jelentését⁽⁶⁾ vegyék alapul. Az EGSZB az UNHCR által megállapított globális áttelepítési igény legalább 25 %-át tartja Európára nézve megfelelőnek.

2.6.2. Az EGSZB-nek kétségei vannak a tagállamoknak az éves áttelepítési terv végrehajtásában való részvételét illetően. Kétségeit indokolja egyfelől a Tanács 2015. július 20-i következtetéseiének eddigi végrehajtása, másfelől a közös európai menekültügyi rendszer⁽⁷⁾ megvalósításának hiánya miatt az Európai Bizottság által indított kötelezettségszegési eljárások, továbbá az Európai Bizottság jelentései az EU–Törökország nyilatkozat végrehajtása terén elért eredményekről⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ A Caritas Europe, a CCME, az ECRE, az ICMC Europe, az IRC és a Vöröskereszt uniós hivatala közös észrevételeit tartalmazó dokumentum, 2016. november 14.

⁽⁶⁾ Az UNHCR 2016. évi előrejelzése a globális áttelepítési igényről

⁽⁷⁾ IP/15/6228

⁽⁸⁾ COM(2016) 349 final

2.6.3. A 8. cikkben egyértelműbben meg kell különböztetni az UNHCR áttelepítési keretét, valamint az Unió, az uniós tagállamok vagy más szereplők áttelepítési intézkedéseit és az Unióba való belépés más legális módjait. Az EGSZB általánosságban véve üdvözlő egy az uniós áttelepítési program keretében intézményesített háromoldalú megközelítést, amelynek értelmében áttelepítésekre az UNHCR, az Unió és tagállamai, valamint magánszereplők és civil társadalmi szereplők révén kerül sor.

2.7. *Beleegyezés (9. cikk)*

2.7.1. A 10. és 11. cikkben meghatározott áttelepítési eljárásoknak a harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek beleegyezésén kell alapulniuk, ugyanakkor azonban azon harmadik országbeli állampolgárokat vagy hontalan személyeket, akik pl. családi, társadalmi vagy kulturális okokból elutasították az egy bizonyos tagállamba való áttelepítést, nem szabad kizárni az egy másik tagállamba való áttelepítésből.

2.8. *Rendes eljárás és gyorsított eljárás (10. és 11. cikk)*

2.8.1. Az EGSZB szerint az UNHCR-nek kulcsszerepe van a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek azonosításában. Ebben egy uniós Menekültügyi Ügynökség – amelynek célját és feladatait az Európai Bizottságnak előbb még konkrétan meg kell határoznia – vagy más releváns nemzetközi testületek támogatják az UNHCR-t. Az EGSZB vitatja az olyan előjogokat, amelyek révén az UNHCR helyett a harmadik ország végzi a kiutazók válogatását (mint az EU–Törökország nyilatkozat esetében); különben nem biztosított a genfi egyezményben, a Chartában és az EJE-ben rögzített alapvető jogok betartása.

2.8.2. A javaslat szerint a tagállamok területén kínált nemzetközi védelem elérésének preferált módja az áttelepítés kell, hogy legyen, és el kell kerülni a párhuzamos menekültügyi eljárásokat. Az ilyen korlátozások csorbíthatják a védelemre szorulóknak a menedékhez való jogát. Biztosítani kell annak lehetőségét, hogy más módon is lehessen menedéket kérni a tagállamok területén, különben előfordulhat, hogy ellentmondunk a védelemre szoruló személy azzal kapcsolatos jogának és köteletségének, hogy az Unióban az első fogadó országban kérjen menedéket.

2.8.3. Az EGSZB figyelmeztet arra, hogy az áttelepített személyek integrációját illetően az egyes tagállamokban összeférhetetlenség állhat fenn a gyorsított eljárás (11. cikk) keretében biztosított kiegészítő védelmi státusszal. Az áttelepítésre kijelölt tagállamban ugyanis újból meg kell vizsgálni, hogy e személyek menekültnek minősülnek-e, ezért bizonyos körülmények közt elutasíthatják őket. A kiegészítő védelmi státusz megítélésétől ezért el kell tekinteni, mivel a gyorsított eljárásra a például orvosi ellátásból adódó sürgősség alapján kerül sor. Mindkét eljárás esetében meg kell vizsgálni a menekültstátusz teljes körű elismerésének előfeltételeit⁽⁹⁾.

2.9. *Magas Szintű Áttelepítési Bizottság (13. cikk)*

2.9.1. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság a konzultáción túlmenően a Magas Szintű Áttelepítési Bizottsággal együtt határozza meg az éves áttelepítési tervet, valamint kötelezően hajtsák végre azt. Az elnöki feladatokon az Európai Bizottságnak és a Parlamentnek a civil társadalommal szorosan együttműködve kell osztozniuk. A civil társadalom hangjaként az EGSZB-nek is részt kellene vennie a Magas Szintű Áttelepítési Bizottságban, vagy legalább állandó megfigyelői vagy tanácsadói státuszban kell képviseltetnie magát.

2.9.2. Az EGSZB kéri, hogy az EU Menekültügyi Ügynöksége, az UNHCR és az IOM a Magas Szintű Áttelepítési Bizottság állandó tagjai legyenek.

2.10. *A felhatalmazás gyakorlása*

Az Európai Bizottság felhatalmazáson alapuló, a 10. cikk (9) bekezdésének megfelelően elfogadott jogi aktusát tekintve az EGSZB helyesli a Parlament és a Tanács visszavonási és vétőjogát.

2.11. *Társulás Izlanddal, Liechtensteinnel, Norvégiával és Svájcjal*

Az EGSZB nyomatékosan támogatja a társult államoknak az áttelepítési tervek végrehajtásában és a Magas Szintű Áttelepítési Bizottságban való részvételét. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Egyesült Királyságot, Írországot és Dániát is kérjék fel a részvételre.

⁽⁹⁾ HL C 34., 2017.2.2., 144. o.; SOC/547 jelű vélemény a közös európai menekültügyi rendszerrel kapcsolatos II. reformcsomagról, Brüsszel, 2016. december 14., valamint az 1951. évi genfi egyezmény (lásd e Hivatalos Lap XX. oldalát).

3. Konkrét ajánlások

3.1. A tagállamok részvétele az éves áttelepítési tervek végrehajtásában

3.1.1. Az EGSZB e helyütt ismételt arra szólítja fel az Unió tagállamait és a nemzetközi államközösséget, hogy nagyobb felelősséget vállaljanak a nemzetközi védelemre szorulókat illetően, nagyobb szolidaritást mutassanak azon harmadik országok és régiók iránt, ahonnan vagy amelyeken belül e személyek menekülni kényszerültek, valamint fokozott erőfeszítéseket tegyenek az áttelepítésre és a humanitárius okokból történő önkéntes befogadásra.

3.1.2. Az EGSZB kéri, hogy az Unió és a tagállamok teljesítsék a 2015. júliusi és szeptemberi tanácsi határozatok keretében megszabott eddigi áttelepítési kötelezettségeiket, ennek során nagyobb mértékben vegyék figyelembe a Görögországhoz hasonló tagállamok korlátozott befogadóképességét, valamint nagyobb erőfeszítéseket mutassanak egy szolidáris uniós áttelepítési keret és egy közös európai menekültügyi rendszer létrehozása érdekében. Azt ajánlja, hogy az UNHCR adatai szerint világszerte 65,3 milliónyi nemzetközi védelemre szoruló személyre tekintettel nagyobb elkötelezettséget mutassanak, és évente jóval több mint 20 000 védelemre szoruló személy áttelepítését valósítsák meg.

3.1.3. Az EGSZB azt ajánlja a tagállamoknak, hogy haladéktalanul terjesszék ki a származási és tranzitországokban való intézményi jelenlétüket, és tegyék lehetővé, hogy a követségek és konzulátusok, vagy a létrehozandó migrációs központok az UNHCR ügyiratai alapján gyorsan minősíthessenek személyeket kiszolgáltatott helyzetűnek, valamint tegyék lehetővé a tagállamokba való áttelepítésüket. Ez szintén elősegítené az uniós áttelepítési tervekhez szükséges infrastruktúra kiépítését.

3.2. Együttműködés

3.2.1. Az EGSZB szoros partnerkapcsolat kiépítését és intézményesítését javasolja az UNHCR-rel annak nemzetközi szinten elismert szakértelme alapján. Ezzel párhuzamosan hasonló partnerségeket lehet létrehozni az IOM-mal és más hitelesített civil társadalmi szervezetekkel, mint az Európai Egyházak Menekültügyi Bizottságával (CCME) vagy a Menekültek és Száműzöttek Európai Tanácsával (ECRE). Az EGSZB arra bátorítja a tagállamokat, hogy korai szakaszban, helyi szinten vonják be a polgárokat és a civil szervezeteket a helyi közösség támogatásának megszerzése érdekében, így növelve az áttelepített menekültek sikeres integrációjának esélyét.

3.2.2. Figyelembe kell venni például magánszemélyek, nem kormányzati szervezetek, civil társadalmi szervezetek, köztük szociális egyesületek vagy más érdekelt csoportok alternatív befogadási és finanszírozási programjait is az Európába való legális belépés módjainak megteremtése érdekében. Ez észszerűen kiegészítheti az európai áttelepítési tervet, de semmiképpen sem helyettesítheti azt. Az EGSZB ennek kapcsán elismeréssel emeli ki a kanadai „Private Sponsorship” programot. A civil társadalom, a szociális partnerek és a helyi önkormányzatok fontos integrációs feladatokat töltenek be a személyek áttelepítését követően, ezért minél korábban be kell vonni őket az áttelepítési program keretében zajló tervezési és döntéshozatali folyamatokba.

3.2.3. A magánszervezésű befogadási programokat a tagállamoknak rendszeresen értékelniük kell annak biztosítása érdekében, hogy a Chartában, az EJE-ben és a genfi egyezményben rögzített alapvető jogokat tiszteletben tartják, és nem más érdekeket követnek azokkal. A magánszervezésű befogadási programok keretében áttelepítendő személyeknek teljesíteniük kell a menekültstátusz kritériumait, a befogadó országban pedig ugyanazt a jogi státuszt kapják, amelyet az állami programok révén érkező menekültek.

Kelt Brüsszelben, 2017. január 25-én.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS